

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

(Майя НІКОЛАЄВА)
2022 р.

ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) _____
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки _____
Спеціальність 034 Культурологія _____
Освітньо-професійна програма Культурологія _____

I

ОНУ
2022

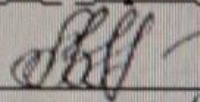
Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до літературознавства». Одеса, ОНУ, 2022. 34 с.

Розробники: Лопуга Ореста Іванівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології

Протокол № 1 від. "30" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

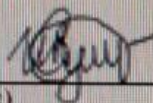

(підпис)

(Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Культурологія»

(підпис)

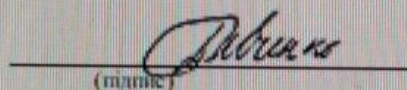
(Ірина СУМЧЕНКО)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від. "31" серпня 2024 р.

Голова НМК

(підпис)

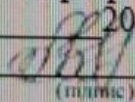
(Галина ЛЕВЧЕНКО)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від. " " 2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)

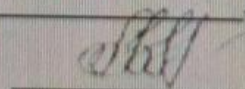
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

I

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від. " " 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»	Вибіркова	
Залікових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 034 Культурологія.	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 220		2-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	26 год.	
		Практичні, семінарські	
		24 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		70 год.	год.
		ІНДЗ: 0 год.	
Вид контролю: екзамен			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни "Вступ до літературознавства" є ґрунтовне засвоєння студентами першооснов та засад літературознавства як науки; формування у студентів відповідних уявлень про специфіку художньої літератури як різновиду мистецтва слова; осмислення естетичної сутності літератури; вироблення навичок наукового аналізу художніх творів; досягнення основ закономірностей літературного процесу.

Завдання:

- підвищення загальноосвітнього і культурного рівня студентів;
- формування широкого гуманістичного світогляду;
- Поставлена мета зумовлена наступними завданнями:
- ознайомлення студентів з основними положеннями аналізу літературного твору (автор, епоха, напрям (течія), рід, жанр, художній образ, зміст та форма, мова художнього твору);
- осмислення естетичної сутності літератури; - вивчення основ творчості таких літературознавців, як Г. Лессінг, І. Франко, М. Бахтін, О. Потебня та ін.;
- розширення уявлення про поетику літературного твору та естетичну сутність літератури;
- поглиблення навиків аналізу художнього твору;
- розвинення у студентів самостійного мислення та здатності формулювати думку.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

б) загальних (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК06. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК011. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК012. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

в) спеціальних, фахових (СК)::

СК02. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах

СК04. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

СК05. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

СК09. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

СК010. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

Зміст підготовки бакалавра у процесі вивчення дисципліни, сформульований у термінах результатів навчання:

ПРО1. Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію

ПРО2. Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру

ПРО8. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

КСП.016. Визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- специфіку художньої літератури як особливого виду мистецтва;
- основні критерії художності літератури;
- поняття про зміст, внутрішню та зовнішню форми літературного твору;
- основні структурні елементи літературного твору;

- види та зразки аналізу літературного твору;
- специфіку літературного процесу;
- зв'язок літературознавчої науки з такими гуманітарними дисциплінами як історія, соціологія, філософія, естетика;
- основні етапи розвитку літературознавства, літературознавчі школи від ідей античної поетики до літературознавчих концепцій XX – початку XXI ст.;
- визначення та принципи взаємодії основних літературознавчих термінів;
- образний характер художньої літератури, типи художніх образів;
- єдність змісту і форми в художньому творі;
- основні елементи змісту: тема, ідея, проблема, пафос;
- формотворчі складники художньої літератури: мотив, сюжет, композиція та ін.;
- генологію: поняття про роди і жанри літератури, зв'язок жанру і стилю, класифікація та дифузія жанрів;
- поняття про літературний процес, особливості літературних напрямів, стилів, течій (естетичні риси, суспільно-історичні та філософськопсихологічні засади, своєрідність, місце й час зародження і розвитку).

ВМІТИ:

- активно володіти літературознавчою термінологією;
- аналізувати художній твір як естетичний об'єкт з огляду на його місце в літературному процесі;
- визначати особливості змісту та форми літературного твору в їх взаємодії;
- визначати стильові особливості літературного твору;
- коментувати засоби зображення світу й людини в ньому;
- визначати способи і прийоми типізації та індивідуалізації літературних характерів;
- аналізувати складові композиції, сюжету;
- ідентифікувати засоби виразності художнього мовлення на різних рівнях та визначати їх функціональну роль;
- визначати ритміко-інтонаційні особливості поетичного твору;
- визначати специфіку епічного, ліричного, драматичного творів;
- диференціювати основні форми настигності та новаторства;
- характеризувати головні літературні напрями, течії та школи.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО ЯК СИСТЕМА

Тема 1. Вступ. Літературознавство як наука.

Предмет, завдання і структура курсу “Вступ до літературознавства”. Основні й допоміжні літературознавчі дисципліни (історія літератури, теорія літератури, літературна критика; текстологія, компаративістика, бібліографія, літературознавча історіографія, палеографія, археографія, герменевтика тощо). Взаємозв’язок літературознавства з іншими науками. Шляхи розвитку теоретико-літературної думки. Місце визначних давньогрецьких філософів Платона і Аристотеля у розв’язанні основних питань літератури. Обґрунтування теорії реалізму у працях німецького просвітителя Лессінга. Літературознавча спадщина І.Франка.

Тема 2. Основні етапи розвитку літературознавчої думки.

Основні етапи розвитку науки про літературу. Міфологічна школа літературознавства. Культурно-історична та порівняльно-історична школи літературознавства. Психолінгвістична теорія О.Потебні. Основні літературознавчі школи кінця XIX – початку XX ст. Філософія інтуїтизму (А. Бергсон, Б. Кроче) і літературознавство. Теорія психоаналізу З. Фрейда і проблеми художньої творчості. Основні ідеї естетики екзистенціалізму. Російська школа формалізму (ОПОЯЗ) як основа структуралізму. Празький лінгвістичний гурток, французький структуралізм. Школа герменевтики, ідея розуміння Г. - Г. Гадамера. Феноменологія, ідеї Р. Інгардена.

Тема 3. Модерна література: загальне й національне, елітарне і масове.

Автономність мистецтва. Роль змісту й форми у визначенні літератури. “Конструктивність” і “дидактизм” мистецтва. “Матеріалізм” та “ідеалізм” у розумінні літератури. Мистецтво традиційне і модерне: критерії (не)прийняття. Стосунок мистецтва і дійсності. Феноменологічний підхід до мистецтва і літератури. Народження метафори . Реалістичне й нереалістичне зображення. Природа іронії. “Дегуманізація мистецтва”.

Тема 4. Літературно-художній образ.

Образотворчі, пізнавально-естетичні та моделюючі можливості слова як основного засобу літературної творчості. Сутність художнього образу. Структура літературно-художнього образу. Образ та наукове поняття. Види літературно-художніх образів. Співвідношення понять: літературний герой, тип, прототип, характер, персонаж, образ, дійова особа, письменник.

Змістовий модуль II. АНАЛІЗ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ

Тема 5. Психологія літературної творчості. Художня творчість як індивідуальна діяльність. Два типи вищої нервової діяльності – художній та мислительний. Емоційно-образний спосіб мислення письменника. Автор і авторство. Основні етапи народження твору.

Тема 6. Генологія: поділ літератури на роди і жанри. Історичні виникнення родів і жанрів. Погляд Аристотеля на роди літератури. Категорії

епічного, ліричного і драматичного як родові ознаки літератури (Аристотель) і як відношення митця до пізнаваного в даний момент стану світу (Гегель). Основні жанри епічних, ліричних та драматичних творів. Способи поділу на рід та жанр. Рід і жанр. Поняття про епос, лірику, драму. Жанри епосу. Ліричні жанри в їх історичному розвитку. Види лірики. Драматичні жанри літератури. Канонізація та деканонізація і дифузія жанрових структур, міжвидові структури видозміни жанрової системи у процесі еволюції літературних стилів.

Тема 7. Зміст і форма літературного твору. Традиційне розуміння чинників змісту: тема/тематика, проблема/проблематика, ідея, пафос. Компоненти змісту (тема, проблема, ідея) і форми (сюжет, композиція, жанр) в літературному творі. Форма художнього твору. Фоормальні чинники художнього змісту. Формозмістова єдність літературного твору. Змістові чинники форми. Проблема дуалізму змісту і форми, заміна їх категоріями ідеї і структури у формалістичній поетиці. Конфлікт, колізія, композиція, архітектоніка, сюжет та фабула, елементи сюжету, види описів, типи мовлення. Поняття про позасюжетні елементи художнього твору. літературний твір як єдине ціле. Сюжет, фабула і композиція літературного твору. Особливості аналізу лірики: мотив як ліричний сюжет, рольова лірика, герой-маск.

Тема 8. Художня мова літературного твору. Художньо-мовленнєва організація літературного твору. Засоби словотворчого увиразнення мовлення. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення. Мова художньої літератури як система знаків для створення естетичної реальності. Лексичний рівень художніх творів. Поетичний синтаксис і риторичні фігури. Прозова і віршована поетична мова. Метрико-ритмічна структура поетичного тексту. Тропи. Синтаксичні засоби увиразнення мовлення (стилістичні фігури). Фігури поетичного синтаксису. Звукова організація художньої мови (фоніка). Роль письменника в розвитку національної мови.

Тема 9. Основи віршування. Інтонаційне звучання художнього тексту. Ритм. Силабо-тонічна система віршування. Стопа, її основні види у силабо-тонічному віршуванні. Приклади. Системи віршування. Антична і силабічна системи. Приклади. Строфічн. організація твору. Складна строфіка: октава, терцини, рондель, сонет, строфа “Енеїди”. Рими. Естетична функція рими. Способи римування.

Модуль III. ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

Тема 10. Динаміка літературного процесу. Проблема періодизації літературного розвитку. Принцип стадіального розвитку європейських літератур за зміною літературних стилів. Традиції і новаторство в літературному процесі. Проблема художнього прогресу. Дискусії про повноту і неповноту літератур за стильовою ознакою. Закономірність зміни літературних стилів, несинхронність їх поширення у різних літературах.

Тема 11. Закономірності розвитку літератури. Поняття про літературний процес. Виникнення й еволюція літературних напрямів, течій, угруповань, шкіл тощо. Проблеми періодизації літературного процесу. Взаємодія традицій і новацій у мистецтві. Внутрішні фактори розвитку літературного процесу.

Тема 12. Художні методи і стилі (літературний розвиток). Поняття методу. Стил ь та його структура. Поняття типу творчості. Бароко. Класицизм. Сентименталізм. Романтизм. Реалізм. Модернізм та його художні методи. Постмодернізм.

Тема 13. Напря́м, течі́я, сти́ль. Динамі́ка зміни літературних стилів.
«Хвильова» концепція Д. Чижевського про закономірності зміни стильових систем. Основні риси літератури Ренесансу. Українське бароко як синтез латинського та візантійського начал, національне обличчя українського бароко. Проблема „неповноти” українського класицизму. Романтизм як літературний напря́м. Поняття критичного та соціалістичного реалізму як ідеологізація естетичних категорій. Натуралі́зм і імпресіо́нізм як перехідні ланки від реалізму ХІХ ст. до модернізму.. Національні моделі модернізму та постмодернізму.

3. Структура навчальної дисципліни

[illegible]

[illegible]

методи і стилі (літературний розвиток).													
Тема 13. Напрямок, течія, стиль. Динаміка зміни літературних стилів.		2	2										
Разом за змістовим модулем 3		6	6										
Усього годин		26	2 4										

Теми семінарських занять 5.

Модуль 1. Літературознавство як система.

Семінарське заняття № 1.

Тема: Літературознавство як наука. Історичний розвиток літературознавства.

1. Літературознавство як наука. Його об'єкт і завдання. Специфіка предмету літературознавства.
2. Основні літературознавчі дисципліни.
3. Допоміжні літературознавчі дисципліни: текстологія і порівняльне літературознавство; бібліографія, літературознавча історіографія, археографія, герменевтика, психологія творчості.
4. Методологія літературознавства. Напрямок, школа, метод.
5. Періодизація літературознавства.
6. Місце визначних давньогрецьких філософів Платона і Аристотеля у розв'язанні основних питань літератури.

Тексти для обов'язкового конспектування

- 1) Аристотель «Поетика».
- 2) Куліш П. Характер и задача украинской критики // Історія української літературної критики. Хрестоматія. – К.: Либідь, 1996. – Т. 1. – С. 256-263.

Семінарське заняття № 2.

Тема: Література як вид мистецтва. Естетична сутність літератури.

1. Слово як основний вимір життя літератури
2. Мистецтво як особливий рід діяльності та сприйняття
3. Погляди на мистецтво у різні періоди культури
4. Класифікації видів мистецтва
5. Проаналізуйте функції літератури: ігрову, естетичну, пізнавальну, дидактичну та інші
6. Спираючись на статтю І. Франка «Із секретів...», прослідкуйте спільне та відмінне між літературою та іншими видами мистецтва
7. Література як мистецтво слова
8. Спільне та відмінне у науковому і літературно-мистецькому пізнанні та зображенні
9. Поняття художнього світу твору
10. Співвідношення «реальна дійсність—художній світ (художня реальність)»
11. Зображально-виражальні можливості літератури

Семінарське заняття № 3.

Тема: Літературно-художній образ

1. О бразотворчі, пізнавально-естетичні та моделюючі можливості слова .
2. Сутність художнього образу. Репрезентативність та символічність образу
3. Структура літературно-художнього образу.
4. Слово, образ та література за О. Потебнею.
5. Художній образ та наукове поняття
6. Тип, прототип, характер, персонаж, образ, дійова особа, ліричний герой, ліричний персонаж, архетип.

Тексти для обов'язкового конспектування:

1. Шляхова Н. Образність «безобразного» слова Шевченка в естетичній інтерпретації Михайлини Коцюбинської // Проблеми сучасного літературознавства : збірник наукових праць / Відп. ред. Є. М. Черноіваненко. – Одеса: «Астропринт», 2014. – Вип. 19. – С. 8-18.

Семінарське заняття № 4.

Тема: Психологія літературної творчості

1. Художня творчість як індивідуальна діяльність.
2. Емоційно-образний спосіб мислення письменника.
3. Два типи вищої нервової діяльності – художній та мислительний.
4. Основні етапи народження твору.
5. Теоретична спадщина О. Потебні, І. Франка, Г. В'язовського.

Тексти для обов'язкового конспектування

1. В'язовський Г. А. Творче мислення письменника / Г. В'язовський. – К.: Дніпро, 1982. – 135 с.
2. Потебня О. Думка і мова // Історія української літературної критики. Хрестоматія. – К.: Либідь, 1996. – Т. 2.

Модуль 2. Аналіз літературного твору.

Семінарське заняття № 5.

Тема: Роди, види, жанри художньої літератури. Жанри епосу, лірики, драми

- 1) Історичні виникнення родів і жанрів
- 2) Рід і жанр. Поняття про жанрові модифікації
- 3) Поняття про епос, лірику, драму
- 4) Проблеми типології та поетики літературних жанрів за Л. Чернець та Н. Копистянською
- 5) Ліричні жанри в їх історичному розвитку. Види лірики.
- 6) Драматичні жанри літератури.
- 7) Епічні жанри. Еволюція роману. Його відмінність від епопеї та повісті «Епос та роман» М. Бахтіна.
- 8) Проміжний рід літератури – ліро-епос. Драматична поема як зразок суміжної змістоформи, її найважливіші ознаки.

Тексти для обов'язкового конспектування:

Фащенко В. Із студій про новелу. – У.: Радянський письменник, 1971.

Семінарське заняття № 6.

Тема: Художній твір як цілісна єдність

- 1) Предметний і суб'єктний світ у творі. Сюжет твору та персонажі.
- 2) Поняття автора у мистецтві та літературі зокрема. Автор-творець та автор текстовий.
- 3) Поняття оповідача та розповідача.
- 4) Авторська біографія.
- 5) Поняття рими.

Семінарське заняття № 7.

Тема: Зміст і форма літературного твору

- 1) Зміст і форма
- 2) Визначення змісту та форми у працях Гегеля
- 3) Зміст та форма в скульптурі, живопису та музиці
- 4) Елементи змісту: тема, ідея, проблема, пафос
- 5) Тема і тематика
- 6) Ідея
- 7) Проблема та проблематика
- 8) Пафос. Види пафосу

Семінарське заняття № 8.

Тема: Тема 9. Форма літературного твору. Традиційне розуміння чинників форми. Композиція.

- 1) Елементи форми або змістові чинники форми. Формалізм. Погляди учасників ОПОЯЗу.
- 2) Композиція та композиційні прийоми.
- 3) Композиція, архітектоніка Композиція як логіка розвитку теми.
- 4) Функції композиції
- 5) Види описів: пейзаж та інтер'єр як образи природного та предметного оточення персонажів у творі. Портрет.
- 6) Типи мовлення: розповідь, діалог, монолог, полілог.
- 7). Деталь. Наведіть приклад художньої деталі з відомих вам творів.

Тексти для обов'язкового конспектування

стаття «Форми часу і хронотопу в романі» М. Бахтіна. (I, VI, VIII, X)

Семінарське заняття № 9.

Тема: Конфлікт. Сюжет. Мотив

- 1) Конфлікт, колізія. Розкрийте співвідношення понять «конфлікт» та «колізія». Види конфліктів. Визначити конфлікт та проблему в обраному вами творі
- 2) Визначити та пояснити елементи рами у вибраному вами творі.
- 3) Як взаємопов'язані поняття «конфлікт твору» та «стадії розгортання сюжету»?
- 4) Сюжет та фабула
- 5) Поетика сюжетів за О. Веселовським («Історична поетика»)
- 6). Засоби побудови сюжету. Елементи сюжету. Позасюжетні елементи.
- 7) Мотив, мотивна система.

Модуль 3.

Семінарське заняття № 10.

Тема: Художня мова літературного твору

- 1) Художньо-мовленнєва організація літературного твору.
- 2) Засоби словотворчого вираження мовлення.
- 3) Лексико-синонімічні засоби вираження мовлення.
- 4) Характеристика художньої мови. Мова літературна і мова художня (поетична).
- 5) Прокоментуйте працю І. Франка «Закони асоціації ідей і поетична творчість» // Із секретів поетичної творчості.
- 6) Лексика літературного твору. Структурні властивості вірша на лексичному рівні за Ю. Лотманом
- 7) Доберіть синонімічний ряд до будь-якого слова з поезій одного автора (за вибором)
- 8) Лексичне розмаїття «Енеїди» Котляревського

Тексти для обов'язкового конспектування:

I. Франко Закони асоціації ідей і поетична творчість // Із секретів поетичної творчості

Семінарське заняття № 11.

Тема: Художня мова літературного твору-2.

- 1) Засоби контекстуально-синонімічного вираження мовлення (тропи)
- 2) Синтаксичні засоби вираження мовлення (стилістичні фігури)
- 3) Звукова організація художньої мови (фоніка)
- 4) У чому відмінність між символом та алегорією?
- 5) Семантика символу «прекрасної панни» у ліриці О.Блока та молодомузівців
- 6) Поетичний синтаксис
- 7) Чому поети надають істотного значення фонологічному організуванню своїх віршів? Яке їх естетичне призначення?
- 8) Аналіз засобів фонетичного, стилістичного та тропового вираження у наведених рядках (за вибором студента).

Семінарське заняття № 12.

Тема: Основи віршування.

- 1) Інтонаційне звучання художнього тексту.
- 2) Ритм.
- 3) Силабо-тонічна система віршування. Основні розміри. Дво- та трискладові стопи. Визначення віршового розміру та способу римування пропонованого твору.
- 4) Види строф.
- 5) Рима як одиниця фоніки, ритміки і строфіки, її різновиди.
- 6) Способи римування.
- 7) Опрацюйте статтю В. Маяковського «Як робити вірші?»
- 8) Верлібр та білий вірш.
- 9) Мовлення віршове і прозове. Вірші і ритм.
- 10) Силабо-тонічна система віршування.
- 11) Основні розміри. Визначення віршового розміру та способу римування пропонованого твору.
- 12) Римування. Види рим. Способи римування.

6. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Художній світ твору (об'єкт і предмет зображення)	10

2	Композиція художнього твору.	10
3	Засоби створення образу-персонажу.	10
4	Жанрово-родові особливості художніх творів (драма)	10
5	Засоби створення образу-персонажу.	10
6	Типи та види портретів.	10
7	Основні фігури художньої мови	5
8	Силабо-тонічна система віршування.	5
	Всього	70

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачене навчальним планом.

10. Методи навчання

Лекція, дискусія, евристична бесіда, виконання самостійних завдань, виконання практичних завдань, відвідування та обговорення музеїв та виставок.

11. Методи контролю

Поточне оцінювання виконання практичних завдань, оцінка самостійної творчо-аналітичної письмової роботи, підсумкове оцінювання залікових завдань

12. Питання для підсумкового контролю

1. Літературознавство як наука, його предмет і структура
2. Літературознавство як наука, його основні та допоміжні галузі
3. Місце визначних давньогрецьких філософів Платона і Аристотеля у розв'язанні основних питань літератури
4. Проблематика «Поетики» Аристотеля
5. Літературознавча, критична і публіцистична спадщина І. Франка
6. Література – мистецтво слова. Спільне та відмінне у науковому і літературно-мистецькому пізнанні та зображенні
7. Літературно-художній образ та наукове поняття: спільне та відмінне.
8. Поняття про художній образ. Загальне та індивідуальне, суб'єктивне та об'єктивне у художньому образі
9. Автор – герой – читач як учасники «художньої події» (М. Бахтін)
10. Літературні роди та жанри
11. Визначальні особливості епічних творів. Жанри епосу
12. Лірика. Жанри лірики
13. Драма. Жанри драми
14. Співвідношення понять: літературний герой, прототип, характер, персонаж, образ, дійова особа, ліричний герой
15. Поняття про зміст та форму літературного твору
16. Зміст літературного твору

17. Форма літературного твору
18. Тематика літературного твору. Приклади 70
19. Тема, проблема, ідея, пафос літературного твору
20. Ідея художнього твору. Визначити ідею відомого вам твору
21. Композиція літературного твору. Особливості композиції ліричних творів
22. Види та функції описів у літературному творі
23. Сюжет та фабула літературного твору. Сюжетні лінії
24. Елементи сюжету. Визначення елементів сюжету новели В. Стефаника («Новина», «Камінний хрест»)
25. Мова художнього твору. Визначення тропів та з'ясування їх ідейнотематичної функції (текст вірша додається)
26. Асоціативність як основа виникнення художніх тропів
27. Метафора та її види. Епітети, їх види. Приклади
28. Мова народна, літературна, художня
29. Поетичний синтаксис
30. Риторичні фігури
31. Силабо-тонічна система віршування. Основні розміри Визначення віршового розміру та способу римування пропонованого твору
32. Верлібр як вид строфи
33. Прості та складні строфи. Приклади
34. Рима, її різновиди. Способи римування

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3			100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	
8	8	8	8	8	8	8	10	10	8	8	8	100

T1, T2 ... T12– теми змістових модулів

Поточний контроль			Модульн ий контроль 1	Модульн ий контроль 2	Підсумковий контроль	Сума балів
Змістов ий модуль 1	Змістов ий модуль 2	Змістов ий модуль3				
15	15	20	25	25	екзамен	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД).
3. Нормативні документи.
4. Методичні розробки.
5. Ілюстративний матеріал (малюнки, ілюстрації, репродукції картин тощо).

15. Рекомендована література Основна література

1. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / [за ред. Марії Зубрицької]. – [2-е вид., доп.]. – Львів : Літопис, 2001. – 832 с.
2. Білоус П. В., Левченко Г. Д. Вступ до літературознавства: Навч. Посібник для самостійної роботи студента / П. В. Білоус, Г. Д. Левченко. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 364 с
3. Білоус П. В. Теорія літератури. Навчальний посібник / Білоус П. В. – К.: Академвидав, 2013. – 328 с.

4. Введение в литературоведение: Литературные произведения: Основные понятия и термины: Учеб. пособие / Под ред. Л. В. Чернец. – М.: Высшая школа, изд. центр “Академия”, 2000. – 556 с.
5. Вступ до літературознавства: Хрестоматія: Навч. посібник / Упоряд. Н. І. Бернадська. – К.: Либідь, 1995. – 256 с.
6. Галич О. А. Історія літературознавства. Частина І: зарубіжне літературознавство: Підручник для філологічних спеціальностей / О. А. Галич. – К.: Шлях, 2006. – 208 с.
7. Галич О. А. Історія літературознавства. Частина ІІ: Українське літературознавство: Підручник для філологічних спеціальностей / О. А. Галич. – Луганськ, 2006. – 160 с.
8. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. О. Галича. – К.: Либідь, 2001. – 488 с.
9. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія. У трьох книгах: Навч. посібник / Упоряд. П. Федченко. – К.: Либідь, 1996. – 415 с.
10. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / [за ред. А. Волкова] / В.о. Буковинського центру гуманітарних досліджень. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.
11. Літературознавство. Словник основних понять. / Пер. з нім. А. Цяпи. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 280 с.
12. Літературознавча енциклопедія: У двох томах / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К.: ВЦ “Академія”, 2007. – 624 с.
13. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром’як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ “Академія”, 1997. – 752 с.
14. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика / Д. Наливайко. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. – 347 с.
15. Павличко С. Методологічна ситуація в сучасному українському літературознавстві / С. Павличко // Слово і час. – 1993. – № 3. – С. 46-50.
16. Потебня А. И. Теоретическая поэтика / А. И. Потебня. – М.: Высшая школа, 1990. – 344 с. 72
17. Теория литературы : уч. пособие [для студ. фил. ф-в высш. уч. завед: в 2 т.] / [под. ред. Н. Д. Тмарченко]. – М.: Академия, 2004. – Т. 1: Теория художественного дискурса. Теоретическая поэтика. – 2004. – 512 с.
18. Фащенко В. Із студій про новелу. Жанрово-стильові питання / В. Фащенко. – К., 1971. – 215 с.
19. Хализев В. Е. Теория литературы / В. Е. Хализев. – М.: Высшая школа, 2000. – 397 с.
20. Шляхова Н. Психологічні основи творчості / Н. Шляхова // Проблеми сучасного літературознавства. Вип. 3. – Одеса : Маяк, 1999. – С. 5-17.

Додаткова література

1. Автор і авторство у словесній творчості: Зб. наук. праць / Одеськ. Нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Філол. фак.; Відп. ред. докт. філол. наук проф. Н. М. Шляхова. – Одеса: Поліграф, 412 с.
2. «Автор – твір – читач»: збірник наукових праць / ред. кол.: Є.М.Черноіваненко, Н. М. Шляхова, М. В. Пашенко. – Одеса: Астропринт, 2012. – 240 с.
3. Аристотель. Сочинения : В 4 т. – М.: Мысль, 1978. – Т. 4. – 1978. – 830 с.
4. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет / М. Бахтин. – М.: Художественная литература, 1975. – 504 с
5. Бахтин М. Автор и герой в эстетической деятельности / М. Бахтин // Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1979. – 421 с.
6. Белецкий А. И. «В мастерской художника слова» / А. Белецкий. – М.: Высшая школа, 1989. – 160 с.
7. Выготский Л. Психология искусства / Л. Выготский. – М.: Лабиринт, 1998. – 413 с.
8. Волинський П. К. Основи теорії літератури. Вступ до літературознавства. – [2-е вид., доп.] / П. К. Волинський. – К.: Радянська школа, 1967. – 366с.
9. В'язовський Г. А. Творче мислення письменника / Г. В'язовський.– К.: Дніпро, 1982. – 335 с.
- 10.Вязовський Г.А. Творчий процес. Психологія творчості // Книга на пошану пам'яті Григорія Андрійовича Вязовського. – Одеса: Друкарський дім Південь друк, 2010. – 335 с.
- 11.Гадамер Г.-Г. Актуальность прекрасного / Г.- Г. Гадамер. – М.: Искусство, 1991. – 367 с.
12. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Мар'яни Гірняк / У. Еко. – Львів: Літопис, 2004. – 384 с.
13. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика / М. Євшан. – К., 1998. – 658 с. 73
14. Література. Теорія. Методологія: пер. з польськ. С. Яковенка / Упор. і наук. ред. Д. Уліцької. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. – 543 с.
15. Літературознавча компаративістика. Науковий ред.: Гром'як Р. – Тернопіль, 2002. – 241 с.
16. Методологічні аспекти літературознавчого синтезу: Зб. Наук. праць на пошану професора Нонни Шляхової з нагоди її 75-річчя. – Одеса: Астропринт. 2008. – 376 с.
17. Овсяннико-Куликовский Д. Н. Теория поэзии и прозы / Д. Н. ОвсянникоКуликовский. – М. : Издание товарищества И. Д. Сытина, 1909. – 199 с.
18. Устюгова Е. Н. Стиль и культура. Опыт посторейя общей теории стиля. – 2-е изд. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. Ун-та, 2006. – 260 с.
19. Пашенко М.В. Вивчення форм метафоризації в епічному творі: Навчальний посібник / авт.-укл. М.В.Пашенко; відп. ред. Н. М. Шляхова. – Одеса: Астропринт, 2014. – 152 с.
20. Пашенко М. В. Метафорична природа новели (структура, рецепція, концептуалізація): Монографія. – Одеса: Астропринт, 2009. – 296 с.

21. Сидоренко Г. Віршування в українській літературі. – К.: Радянський письменник, 1962. – 170 с
22. Сподарец Н. В. Культурно-исторические эпохи в литературе. : учеб. – метод. Пособ. / Н. В. Сподарец. – Одесса: Одесск. Национ. Ун-т, 2012. – 152 с.
23. Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина XX – початок ХХІ ст. / Упор. Б. бакули; За заг. ред. В. Моренця; Пер. з польськ. С. Яковенка. – К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. – 531 с.
24. Ткаченко А. О. Мистецтво слова : Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.
25. Томашевский Б.В. Теория литературы. Поэтика / Б. В. Томашевский. – М.: Аспект пресс, 1996. – 332 с.
26. Черноиваненко Е. М. Литературный процесс в историко-культурном контексте: развитие и смена типов литературы и художественнолитературного сознания в русской словесности XI-XIX веков. – О.: Маяк, 1997. – 712 с.
27. Шляхова Н. М. Еволюція форм художнього узагальнення: навчальний посібник / Н. М. Шляхова. – Вид. Друге, доповн. – Одеса: Астропринт, 2011. – 152 с.
28. Шляхова Н. М. Філософсько-філологічна концепція тексту М. Бахтіна // Проблеми сучасного літературознавства : збірник наукових праць / Відп. Ред Є. М. Черноиваненко. – Одеса: «Астропринт», 2013. -- Вип. 17. – С. 26-35.
29. Франко І. Я. Зібрання творів: У 50 т. – К. : Наукова думка, 1979. – Т. 16. – С. 256-261.

16. Електронні інформаційні ресурси

1. Джерела Інтернет

https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BC%D0%B5%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F_%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0

<https://litcentr.in.ua/news/2019-05-25-9686>

https://dt.ua/SOCIETY/posmihovisko,_abo_pro_smihovu_kulturu_po-ukrayinski.html

<http://estetica.etica.in.ua/teoriya-karnavalu-m-m-bahtina/>

https://pidruchniki.com/12590605/kulturologiya/karnavalna_kultura

<http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/342865.html>

2. Інформація на сайті факультету